

Alg 386

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi gminy m. Nowego Sącza w sprawie urządzenia wodociągu i budowy kanałów miejskich.

Wysoki Sejmie!

Celem zaradzenia brakowi zdrowej wody do picia i dostatecznej jej ilości do gaszenia pożarów, oraz w celu poprawy ogólnego stanu zdrowotności w mieście, postanowiła gmina Nowy Sącz, po kilkuletnich umiejętnie przeprowadzonych studiach sprawy, przystąpić do budowy wodociągu miejskiego i skanalizowania miasta.

Potrzeba budowy wodociągu stwierdzoną jest zarówno orzeczeniami o. k. starszego lekarza powiatowego Dra Jana Filewicza i lekarza miejskiego Dra Tadeusza Płochockiego, którzy wykazali, iż istniejąca w Nowym Sączu w niedostatecznej ilości woda do picia jest zdrowiu szkodliwą jako zanieczyszczona substancjami organicznymi, pochodzącymi z odpadków ludzkich i zwierzęcych, co powoduje choroby zakaźne, jak tyfus brzuszny i inne epidemiczne, — jak również faktem, że brak dostatecznej ilości wody do gaszenia pożaru był przyczyną, iż pożary z lat 1890 i 1904 zniszczyły niemal połowę miasta.

Poszukiwania za terenem wodonośnym, skądby zdrowa woda mogła być doprowadzoną do miasta, rozpoczęte przed dwudziestu laty, doprowadziły do wyniku, iż w pobliżu nigdzie odpowiedniego terenu nie ma. Znalezione wreszcie odpowiedni teren w gminie Świniarsko za Dunajcem w odległości około 4 kilometrów od miasta, a gdy powołany do zbadania pod względem geologicznym jako znawca profesor uniwersytetu krakowskiego Dr. Władysław Szajnocha uznał ten teren za wodonośny, gdy dalej przez próbne studnie i tychże pompowanie ustalono wydatność wody i gdy wreszcie rozbiór analityczny wody, dokonany przez profesora Bujwida, okazał, że wynik jest pod każdym względem zadowalniającym, przystąpiono do opracowania planów i kosztorysów wodociągu miejskiego.

Projekt sporządzony przez inżyniera miejskiego Kazimierza Górskiego pod kierownictwem o. k. starszego radcy budownictwa Romana Ingardena, obejmuje zaopatrzenie w wodę śródmieścia oraz dzielnice: Grodzkie, Zakamienicę i Wulki, t. j. z ogólnej liczby 1.799 domów w Nowym Sączu obejmować ma wodociąg 1.418 domów, pozostanie zaś poza okręgiem wodociągowym 381 domów w odleglejszych osadach.

Projektowany wodociąg dostarczać ma wody w ilości 100 metrów sześciennych na dobę i głowę dla 44.000 mieszkańców miasta, których jest obecnie 22.000, obliczony jest zatem na przyszłe rozszerzenie sieci wodociągowej i na wzrost ludności do podwójnej ilości mieszkańców.

Ponieważ zwierciadło wody terenu w Świniarsku leży o 26 m. niżej od najwyższego punktu miasta, projekt wodociągu obejmuje system pomp, za pomocą których woda do miasta ma być tłoczona.

Gotowy projekt wodociągu poddany został ocenie powołanych jako znawców: profesora robót wodnych na politechnice w Pradze Jana Włodzimierza Hrasky'ego i starszego inżyniera oddziału melioracyjnego przy Wydziale krajowym Dra Michała Kornelli, którzy orzekli, że przedwstępne studia przeprowadzone były z całą sumiennością i zastosowaniem najnowszych wyników wiedzy technicznej, że projekt nie pozostawia nic do zarzucenia, że wreszcie przyjęte za podstawę obliczenia kosztorysu ceny jednostkowe odpowiadają stosunkom miejscowym i cenom fabrycznym materiałów, a na tej podstawie zalecili projekt budowy do wykonania.

Koszt tej budowy w projektowanych rozmiarach sieci wodociągowej z uwzględnieniem popędu elektrycznego pomp wynosić ma 1,340.000 koron.

Budowa kanałów jest dla miasta niezbędnie potrzebną, choćby z tego względu, iż obecnie nawet w śródmieściu wszelkiego rodzaju nieczystości spływają otwartymi ściekami ulic, a istniejące nieszczelne doły kloaczne stale zanieczyszczają grunt i wodę, oraz są powodem zdrowiu szkodliwych wyziewów. W celu przeprowadzenia kanalizacji poczyniła gmina miasta Nowego Sącza staranne studia fachowe. Wynikiem tychże jest opracowany przez inżyniera Dra Fryderyka Pordesa z Krakowa generalny a następnie szczegółowy projekt kanalizacji całego miasta, któryto projekt powołany jako znawca profesor politechniki lwowskiej J. Rychter „jako umiejętnie i gruntownie opracowany” polecił do wykonania.

Obie powyższe sprawy, a to tak sprawę wodociągu, jak i kanalizacji rozpatrzyły wybrane przez Radę miejską Komisye inwestycyjna i finansowa, do których należeli oprócz radnych także technicy i niektórzy inni członkowie gminy z poza Rady gminnej, poczem Rada miejska na posiedzeniu z dnia 3. września 1908 w należytym komplecie uchwaliła 25 głosami na 26 obecnych radnych (przeciw głosowi radnego Konrada Aleksandra) zatwierdzić przedłożone sobie plany i kosztorysy na budowę wodociągu i kanałów miejskich, postanowiła przystąpić do budowy tych zakładów gminnych z tem tylko ograniczeniem, że kanały pobudowane być mają obecnie jedynie w środkowej części miasta (na 1.799 istniejących domów, objęto kanalizacją 961 domów) kosztem 650.000 K. Dalej uchwaliła Rada miejska projekty ustaw: wodociągowej i kanalizacyjnej nakładających opłaty gminne od czynszów najmu w wysokości 6% na cele wodociągowe i 1% na budowę i utrzymanie kanałów miejskich. Na tem samem posiedzeniu uchwaliła Rada miejska przystąpić do budowy miejskiej elektrowni i tramwaju elektrycznego, oraz do konwersyi długów miejskich — które to sprawy nie pozostają w bezpośrednim związku z przedmiotem niniejszego sprawozdania, na wykonanie zaś tych wszystkich inwestycji i konwersyi postanowiła Rada miejska użyć kapitału propinacyjnego, jaki gmina po rok 1910 w sumie około 314.582 K otrzyma, oraz zaciągnąć zwrotną w 57 latach pożyczkę w obligacjach komunalnych w kwocie 4,200.000 K.

Wszystkie powyższe uchwały Rady miasta zostały po myśli §. 91. ustawy gminnej z r. 1889 ogłoszone, poczem zatwierdziła je Rada powiatowa w Nowym Sączu wszystkimi głosami przeciw dwom głosom pp. Konrada Aleksandra i Floryana Obmińskiego uchwałą z 28. września 1908, którą zarazem potwierdziła wyrażoną przez Wydział powiatowy w sprawozdaniu do Wydziału krajowego z 18. września

1908 L. 3.289 opinię „ugruntowaną na dokładnej znajomości sprawy, że cały eperat inwestycyj miejskich jest dziełem czteroletniej mozolnej pracy zarządu miasta, przeprowadzonej z najdokładniejszą przezornością i sumiennością, a opartej na wszechstronnych i fachowych studiach pierwszorzędnych sił, powołanych do pracy“.

Przeciw uchwałom Rady miejskiej z 3. września b. r., jak również przeciw zatwierdzeniu tychże przez Radę powiatową wnieśli Konrad Aleksander i 8 członków gminy, tudzież związek właścicieli realności w Nowym Sączu obszerne przedstawienie do Wydziału krajowego.

Przedstawienie to, jak również wszystkie akta sprawy i obliczenia, Wydział krajowy zbadał i przyszedł do przeświadczenia, że budowa wodociągu i kanałów w Nowym Sączu jest konieczną, a uchwalonym przez Radę miejską projektem, jakie przedstawiono do wykonania, nie zarzucić nie można. Z uwagi atoli, że sieć wodociągowa i kanałów miejskich nie obejmuje całego terytorium miejskiego, Wydział krajowy przychylając się częściowo do wniesionych protestów, uznał za rzecz niewłaściwą, ażeby koszta budowy i utrzymania tak wodociągów jak i kanałów ponosiła cała gmina. Wychodząc z tego zapatrywania, odmówił Wydział krajowy swego zezwolenia na użycie kapitału propinacyjnego gminy Nowego Sącza na budowę rzeczonych zakładów miejskich, tudzież na użycie, oprócz spodziewanych oszczędności z konwersyi, także niektórych innych dochodów i kredytów zwykłego budżetu miejskiego na amortyzację zaciągnąć się mającej pożyczki inwestycyjnej. Po strąceniu rzeczonych dochodów i kredytów budżetowych okazało się, że dochód z unormowanych projektem ustawy opłat za użycie wody (6% podatek gminny od czynszów najmu), oraz dochód z 1% podatku gminnego od czynszów na kanalizację, nie wystarczą na utrzymanie wodociągu i kanałów miejskich, tudzież na amortyzację pożyczki na ich budowę zaciągnąć się mającej, powstałaby więc konieczność nałożenia na spłatę pożyczki dalszych dodatków gminnych, jakie dotychczas na potrzeby miejskie w wysokości 25% są pobierane. Podwyższeniu dodatków, któreby obciążły niesłusznie także mieszkańców, nie korzystających z wodociągu i kanalizacji, należało zapobiedz. Dlatego Wydział krajowy zażądał od Rady miejskiej, ażeby projektowane opłaty za zużycie wody w formie 6% podatku gminnego od czynszów najmu, podwyższyla do wysokości 8% czynszów. Opłaty te bowiem, będą pobierane wyłącznie w okręgu wodociągowym, nie dotkną więc mieszkańców, którzy z wodociągu nie będą mogli bezpośrednio korzystać, nie ma zaś żadnej obawy, ażeby przez pobór rzeczonego podatku gminnego ponad konieczną potrzebę pokrycia kosztów utrzymania wodociągu i amortyzacji pożyczki, mieszkańcy zostali niesłusznie obciążeni. Opłaty te bowiem będą maksymalne i stosownie do potrzeby zawsze przez Radę miejską będą mogły być obniżone, nadto sposób poboru i w ogóle rozporządzenia wykonawcze określone być mają regulaminem, do ważności którego wymagane będzie zatwierdzenie Wydziału krajowego za zgodą c. k. Namiestnictwa, a przeto obok zastosowania środków przysługujących Wydziałowi krajowemu z mocy ustawy gminnej, będzie można w regulaminie zapewnić dla Wydziału krajowego i Namiestnictwa odpowiedni wpływ na ustalenie stopy opłat czynszowych w danym roku.

Stosując się do żądania Wydziału krajowego, Rada miejska uchwałą z dnia 8. października 1908 28 głosami na 30 obecnych na posiedzeniu radnych podniosła stopę podatku gminnego od czynszów najmu do wysokości 8%, a uchwałę tę zatwierdził Wydział powiatowy dnia 14. października 1908 L. 3.437 na zasadzie §. 36. ustawy o Reprezentacji powiatowej.

Przeciw tej dodatkowej uchwale Rady miasta wpłynął dalszy protest Konrada Aleksandra i towarzyszy.

Tak ten protest jak i zarzuty w poprzednich protestach podniesione Wydział krajowy zbada jeszcze raz jak najdokładniej przed załatwieniem prośby gminy Nowy Sącz o pozwolenie na budowę wodociągów, kanałów i miejskiej elektrowni. W tym bowiem względzie Wydział krajowy swojego przyzwolenia gminie jeszcze nie dał, a na budowę tramwaju elektrycznego kosztem 400.000 K się nie zgodził. Również dopiero po dokonaniu najdokładniejszych badań, będzie mógł Wydział krajowy po-
wziąć decyzję co do dopuszczenia konwersyi długów miejskich i wysokości pożyczki przyzwolić się mającej na budowę wodociągu, kanałów, ewentualnie na budowę elek-
trowni, oraz na konwersję długów.

Gdy jednak budowa wodociągu, oraz przeprowadzenie kanalizacji jest rzeczą bardzo pilną, Wydział krajowy postanowił już obecnie przedłożyć Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia projekty ustaw wodociągowej i kanalizacyjnej, ponieważ bez zapewnienia gminie Nowy Sącz potrzebnych środków pieniężnych, nie będzie ona mogła przystąpić po wykonaniu wspomnianych budowli, co do których decyzja Wy-
działu krajowego niebawem nastąpi.

Oba projekty ustaw wzorowane są na podobnych ustawach, obowiązujących w innych miastach tutejszego kraju z tą tylko różnicą, że zaprowadzony w ustawie wodociągowej gminny podatek od czynszów najmu jest nieco wyższy, pobierany być
bowiem może do wysokości 8% czynszów. Gminny podatek na budowę i utrzymanie kanałów miejskich przyjęto w wysokości 1% czynszów, dozwolonej innemi ustawami.

Pobór powyższych podatków rozpocznie się dopiero po otwarciu w danej ulicy wodociągu, względnie oddania kanału miejskiego na użytek publiczny i trwać
ma dlatego przez lat 57, albowiem gmina stosownie do niezbyt pomyślnych swoich stosunków majątkowych, zamierza na wykonanie wodociągów i kanałów zaciągnąć
pożyczkę długoterminową, zwrotną w 57 latach.

Znajdujący się w aktach urzędownie stwierdzony wykaz czynszów najmu z roku 1906 wykazuje ogólną cyfrę czynszów w Nowym Sączu w kwocie 953.816 K, a po strąceniu czynszów od domów, które wodociągiem obecnie nie będą objęte,
wynosi reszta czynszów 916.816 K. Projektowany 8% podatek gminny wodociągowy przyniósłby zatem rocznie 73.345 K; wobec jednak faktu, że w okresie 1906 — 1908 pobudowano nowych 235 domów, tudzież wobec znacznego wzrostu w roku 1906 ogólnej sumy czynszów w porównaniu z rokiem 1895, licząc zatem na dalszy ro-
zój miasta i wzrost sumy czynszów, gmina m. Nowego Sącza przypuszcza, że nie-
bawem wzrośnie ogólna cyfra czynszów od domów w okręgu wodociągowym do jednego miliona koron i na tej zasadzie spodziewa się rocznego dochodu z 8% po-
datku gminnego w kwocie 80.000 K. Ta zaś kwota łącznie ze spodziewanym dochodem 15.000 K z opłat od budynków niepodlegających podatkowi czynszowemu, jako-
też z opłat za wodę od przemysłowców i konsumentów pobierających wodę ponad normalną ilość 50 litrów na głowę i dobę, wystarczy na amortyzację pożyczki i po-
krycie kosztów ruchu wodociągu, zbudowanego podług zatwierdzonego przez Radę miejską projektu, gdy się zważy, że część wydatku znajdzie pokrycie w oszczędności
budżetu miejskiego, jaka wyniknie skutkiem konwersyi długów miejskich.

Z uwłędnieniem domów, które projektem kanalizacji obecnie nie będą ob-
jęte, spodziewa się gmina z 1% podatku gminnego od czynszów na kanalizację
dochodu rocznego . . . . . 7.632 K
z zaprowadzić się zaś mającej opłaty od domów nie ulegających podat-
kowi domowo-czynszowemu rocznie . . . . . 792 „

razem . . . . . 8.424 K

Dochód ten, łącznie z przyrzeczonemi gminie subwencyami Towarzystwa zaliczkowego i Kasy oszczędności m. Nowego Sącza po 5.000 K, względnie 8.000 K przez lat 10, ewentualnie także część dochodów z elektrowni miejskiej użyte zostaną na amortyzację potrzebnej na budowę kanałów pożyczki i utrzymanie kanałów miejskich.

Wydział krajowy wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączone $\%.$ projekty ustaw.

**Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.**

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

I.

Ustawa

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w gminie miasta Nowego Sącza połączenia swych domów z miejskim wodociągi m, tudzież o zezwoleniu tej gminie na pobór gminnego podatku od czynszów najmu, oraz opłat gminnych na urządzenie, utrzymanie i odnowienie wodociągu miejskiego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel domu położonego w obrębie gminy miasta Nowego Sącza obowiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w dotyczącej ulicy lub dotyczącym placu połączyć swój dom z wodociągiem miejskim (§. 2.).

Połączenie to ma nastąpić podług przepisów osobnego regulaminu technicznego (§. 13.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§. 2.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej do dwóch lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub placu.

Jeżeli właściciel nie wykona tego połączenia w powyższym terminie, może gmina miasta Nowego Sącza wykonać je na jego koszt i stratę.

Domy, które powstaną dopiero po zaprowadzeniu wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem zezwolenia na ich zamieszkanie lub użytkowanie.

§. 3.

Koszta doprowadzenia wody do wodociągu miejskiego aż do granicy realności, ponosi gmina miasta Nowego Sącza, koszt zaś dalszego połączenia i wewnętrznego urządzenia ponosi właściciel realności, gmina jednak wykonuje część tego połączenia od granicy realności aż do odległości 1 metra poza wo-

domierz na koszt właściciela. W domach, w których na razie nie będzie wodomierzy, orzeknie Magistrat, jak daleko część tego połączenia od granicy realności gmina wykona na koszt właściciela.

§. 4.

Gdyby koszt urządzenia wodociągowego wewnątrz domu były w stosunku do jego wartości za wysokie, może Rada miejska wyjątkowo zwolnić właściciela od obowiązku w §. 1. określonego, jeżeli dostateczne zaopatrzenie domu w zdrową wodę do picia, z powodu bliskości publicznej studni wodociągowej jest zapewnione, a okoliczność ta została urzędowo stwierdzoną.

Koloniom robotniczym, dalej właścicielom domów o charakterze wiejskim lub prowizorycznym może Rada miejska zezwolić na urządzenie ich kosztem wspólnych studzien wodociągowych zamiast łączenia poszczególnych domów z wodociągiem miejskim.

Przeciwko odmownej uchwale rady miejskiej nie przysługuje prawo wnoszenia rekursu.

Z ustaniem powodu zwolnienia od wykonania domowego urządzenia wodociągowego zwolnienie to traci moc obowiązującą.

§. 5.

Na pokrycie kosztów urządzenia, odnowienia i utrzymania wodociągu miejskiego przysługuje gminie miasta Nowego Sącza prawo pobierania przez lat pięćdziesiąt siedm, licząc od dnia oddania wodociągu do użytku publicznego (§. 9.), podatku gminnego aż do wysokości ośmiu procentów (8%) zeznanego i przez władzę sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej budynków położonych przy wodociągu w obrębie gminy.

Zwolnienie od połączenia domu z wodociągiem miejskim (§. 4.) nie uwalnia od uiszczania podatku wodociągowego.

§. 6.

Za używanie wody:

a) do celów gospodarstwa domowego t. j. do picia, gotowania, prania, czyszczenia, kąpieli i t. p., powyżej 50 litrów na głowę i dobę,

b) na cele przemysłowe, jak do fabryk, zajazdów, hoteli, łazienek, kawiarni, dla zakładów dorożkarskich, do pojenia koni pociągowych, w przedsiębiorstwach przemysłowych i t. p.,

c) na cele zbytkowe, jak do ogrodów, wodotrysków do pojenia koni pojazdowych i zbytkownych i t. p. wreszcie

d) za użycie wody w budynkach niepodlegających podatkowi domowo-czynszowemu jak n. p. w budynkach rządowych, krajowych, dworcach kolejowych i t. p. może gmina miasta Nowego Sącza pobierać opłaty według wydać się mającej taryfy.

§. 7.

W granicach określonych §. 5. i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§. 6.) ma Rada miejska ustanawiać corocznie wysokość gminnego podatku wodociągowego.

§. 8.

Podatek gminny (§. 5.) i opłaty za używanie wody (§. 6.) ponosić mają mieszkańcy, względnie używający wody.

Za podatek gminny (§. 5.) i opłaty za wodę zużytą w gospodarstwie domowym ponad przepisaną ilość 50 litrów na głowę mieszkańca i dobę (§. 6. a) odpowiadają gminie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do najmuujących mieszkania.

Opłaty za używanie wody na cele wymienione w §. 6. b), c), d), ściągane będą wprost od tych, na których żądanie lub zgłoszenie zakład wodociągowy miejski wody lub urządzeń wodociągowych dostarcza.

§. 9.

Dzień, od którego pobór podatku wodociągowego się rozpoczyna (§. 5.), poda Magistrat osobnem obwieszczeniem do publicznej wiadomości.

§. 10.

Do czasu, póki mieszkańcy nie będą mogli korzystać z miejskich wodociągów z powodu niewykonania urządzeń domowych, obowiązek płacenia podatku wodociągowego ciąży wyłącznie na właścicielach realności.

§. 11.

Podatek gminny (§. 5.) i opłaty (§. 6.) ściągane będą w obrębie gminy miasta Nowego Sącza podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 12.

Odpisanie rządowego podatku domowo-czynszowego wskutek opróżnienia mieszkania pociąga za sobą odpisanie podatku gminnego.

§. 13.

Regulamin techniczny (§. 1.), taryfę opłat (§. 6.), sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§. 8.) i wogóle wszelkie rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy uchwali Rada miejska.

Uchwała ta wymaga do swej ważności zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

W taki sam sposób może nastąpić zmiana regulaminu, taryfy lub wogóle rozporządzenia wykonawczego.

§. 14.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 15.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

II.

Ustawa

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w gminie miasta Nowego Sącza wybudowania kanałów domowych, połączenia tych kanałów z kanałami miejskimi i zezwalająca tej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel domu w obrębie gminy miasta Nowego Sącza, obowiązany jest na wezwanie Magistratu, odpływ ścieków z opadów atmosferycznych, wód użytkowych i nieczystości płynnych ze swej realności połączyć za pomocą kanału domowego z kanałem publicznym.

Właściciele domów o kilku frontach mogą być zobowiązani do wybudowania kilku kanałów i połączenia ich z kanałami publicznymi wzdłuż tych frontów.

§. 2.

Koszta budowy kanału domowego aż do 10 metrów od zewnętrznej linii tej ściany domu, która stoi najbliżej kanału publicznego, ponosi właściciel domu, nadwyżkę zaś kosztów ponad 10 metrów ponosi gmina.

Gdyby jednak ze względów publicznych okazała się potrzeba poprowadzenia kanałów domowych przez obcy grunt lub zabudowaną przestrzeń, właściciel tychże obowiązany jest za odpowiedniemu odszkodowaniem zezwolić na taką budowę kanałów domowych na swej realności. Odszkodowanie i koszta ewentualnego wywłaszczenia na rzecz budowy kanałów domowych ponosi obowiązany do budowy tychże kanałów domowych właściciel domu a to w granicach ustanowionych w pierwszym ustępie tego paragrafu.

§. 3.

Rodzaj konstrukcyi i wielkość domowych kanałów ustanowi Magistrat jako władza budownicza.

Jeżeli właściciel domu lub budujący nie zastosuje się do wydanego w myśl §. 1. wezwania, natenczas przysługują Magistratowi środki z ustawy budowniczej z 28. kwietnia 1882 Nr. 77. Dz. u. kr.

§. 4.

Na pokrycie kosztów połączonych z zaprowadzeniem kanalizacji miejskiej, jej utrzymaniem i administracją przysługuje gminie prawo pobierania przez lat pięćdziesiąt siedm od dnia oddania kanałów na użytek publiczny, najwcześniej jednak od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy podatku gminnego w wysokości jeden procent zeznanego i przez władzę sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej budynków położonych w obrębie gminy.

Coroczne opłaty kanalizacyjne od realności i budynków nie opłacających podatku domowo-czynszowego pobierane będą przez powyższy czasokres w stosunku cztery całe sześć dziesiętnych (4·6) halerza od każdego metra kwadratowego zabudowanej powierzchni. Przy budynkach kilkopiętrowych za powierzchnię zabudowaną uważać się będzie powierzchnię przyziomu pomnożoną ilością piątr. Piwnice i poddasza nie podlegają opłacie, o ile nie są zamieszkane.

Powyższy podatek gminny mają uiszczać właściciele domów położonych przy tej ulicy publicznej lub przy tym placu publicznym, gdzie kanał został oddany na użytek publiczny, a to bez względu czy kanał przed lub po wejściu w życie niniejszej ustawy został zbudowany.

Od domów, które później powstaną, jak również od domów, obok których kanał publiczny dopiero później będzie oddany do publicznego użytku, należy pobierać rzeczony podatek gminny tylko do końca powyższego pięćdziesięciosiedmioletniego czasokresu.

§. 5.

Podatek gminny (§. 4.) ściągany będzie w obrębie gminy podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 6.

Odpisanie podatku domowo-czynszowego dlatego, że mieszkanie stało próżne, pociąga za sobą uwolnienie od podatku gminnego (§ 5.).

§. 7.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie dniem jej ogłoszenia.

§. 8.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.